

Herr Skolelinux



Prosjektleder for Skolelinux i Norge, Knut Yrvin, er en polemisk, pratsom og meget hyggelig ung mann. Som prosjektleder for Skolelinux og en av de synligste ildsjelene innenfor fri programvare-bevegelsen, består en del av hans jobb i å provosere «de etablerte».

Yrvin er imidlertid såpass lattermild og lettbeint at forestillingen om den sinte, tunge mannen aldri får fotfeste. Den unge Knut var norgesmester i breakdans på 80-tallet, selv om det ikke har etterlatt noen tydelige spor i hans fysiske fremtoning. Og han jobber i dag som konferansier på si', for blant annet missekonkurranser.

For Yrvin er ikke livet bare en kamp, retorisk og praktisk, mot de store programvareprodusentene. Det er også en dans. Eller rettere sagt, et sosialdemokratisk dansegulv:

– Livet er et dansegulv der alle skal få finne sin dans. Men dersom de faller av, skal de falle på myke puter, og veien opp igjen til gulvet skal ikke være så lang, sier han.

Skape og dele

Yrvin medgir at konferansiervirksomheten nok er litt politisk ukorrekt for en god AP'er. Han veier opp med å skamrose Trond Giske for sin jobb som kulturminister også for de unge, teknologiredde kunstnerne. Han gnistrer også litt når han snakker om Jens Stoltenberg.

Men den sterkeste retorikken og den største gnist er forholdet til fri programvare.

Yrvin er en sann ildsjel. Det er helt utenkelig for ham å jobbe utenfor bevegelsen «fri programvare». Selv ikke en jobb i Arbeiderpartiet ville fristet ham bort fra den rette veien.

Sentralt i troen er ønsket om å verne om og videreutvikle det han mener er de grunnleggende naturvitenskapelige prinsippene; skape og dele.

– Hele det verdemessige grunnlaget for å bli en god ingeniør er å kunne lære

Knut Yrvin er mer enn en idealistisk prosjektleder for Skolelinux. Han er også en sosialdemokratisk missekonkurransekonferansier.

TEKST: BENEDICTE FASMER WAALER, FOTO: SIGBJØRN SANDSMARK

av andre, å stå på skuldrene til dine forgjengere – og etterprøvarhet. Det er dette resonnetet og grunnlaget som engasjerer meg.

Dette er prinsipper som de fleste programvareselskaper – ifølge Yrvin og hans arbeidsgivere i Norwegian Unix User Group – overser totalt.

Lat guru

Yrvins guru heter Richard Stallmann. Grunnleggeren av fri programvare-bevegelsen som startet tidlig på 90-tallet preket om prinsippene «skape og dele» som grunnlaget for brukerrettet og fri innovasjon.

For Stallmann begynte det med latskap: han syntes det var slitsomt å gå fra skrivebordet til utskrift og ville lage en programvaresnutt som gav ham beskjed når utskriften var ferdig. Og han laget snutten, til tross for at programvaren ikke tillot slik tukling.

– På det grunnlaget laget han den «frie sosiale kontrakten», som bygger på 400 år gamle naturvitenskapelige prinsipper som alle store programvareprodusenter jobber i mot. Det er et ideolo-

gisk fundament og en praktisk tilnærming til å skape, formidle og vedlikeholde ut fra brukernes behov, forteller Yrvin.

Men her strides, om ikke de lærde, så i alle fall de mektige:

– Programvarebransjen mangler grunnleggende kunnskap om grunnlaget for tekniske fag. Du skal kunne ringe til meg på mobil uavhengig av hvilket merke du ringer fra – men du skal ikke kunne sende meg et dokument? Og det er heldigvis ikke sånn at en elektriker ikke får bruke en trygg stikkontakt fordi han bruker feil merke ledning.

For Yrvin handler det også om å sikre mangfold og menneskeverd, om å skape sin egen fremtid.

– Vi flytter makten over til brukerne. Det skal ikke være de store it-leverandørene som bestemmer hvordan hverdagen din blir.

– Åpen innovasjon tar inn de beste komponentene i hvert nivå. Lukket innovasjon er bundling. Det tvinger folk inn i enbrugeromgivelser når de vil være flerbrukere. Se bare på chat, wikipedia

Knut Yrvin om...

... Linux-tilhengere:

– Vi har et positivistisk teknologisyn og et positivt menneskesyn.

... Skolelinux:

– Skolelinux er en buss. Det er ikke om å gjøre å kjøre fort men på få alle frem. Mens en Ferrari er så dyr i drift og står i garasjen hele vinteren fordi det er for dyrt med vinterdekk.

... De store programvareselskapene

– De store selskapene har ikke skapt noe viktig. Apples Jobs, som ble kopiert av Microsoft, kopierte selv Xerox. De er gode på forretningsmodeller som gjør at de får nettverkeffekt.

... De viktigste it-oppfinnelsene:

– De viktigste oppfinnelsene er mikroprosessoren, datanettverket, grafisk brukergrensesnitt som i objektorientert programmering – og fri programvare. Det vil si åpen innovasjon.

og så videre – dette er de viktige utviklingene som skjer i dag.

Anti-materialist

Yrvin nærmer seg, med stormskritt, den magiske grensen på 40 år som han selv benytter til å skille mellom de som evner å forstå, og de som ikke har sjans i havet til å forstå det meste av det som oppstår ham. Så som DRM, digitale rettigheter. Han har tidligere nesten slitt seg helt ut på å forsøke å få stortingsrepresentanter over 40 til å gjennomskue platebransjens løgner.

– Folk over 40 er alltid farlige. Men jeg håper at jeg, når den tid kommer, vil medvirke til at fremtidens ungdom, som skjønner det vi ikke har skjont, skal få en klapp på ryggen – ikke fem advokater som saksøker dem. Vi vet aldri hvem som blir neste Einstein. Men vi bør hedre verdkommende, ikke slå ham ned med jurister.

– De «etablerte» vil bruke advokater til å stoppe innovatører. De kaller dem for «kommunist» og sier at avtalevilkårene er «virale». Det viser egentlig bare tilbake til dem selv. Det er de som er autoritære, sier Yrvin.

Klisjeen om at idealismen minsker med årene, stemmer ikke med denne karen:

– Det er nummer to som vinner det økonomiske løpet – kopiisten. Men det er morsommere for meg å få være med å skape fremtiden enn å forvalte penger. Det er mer spennende å skape og dele enn å fly rundt i verdipapirsentralen og telle penger.

Knut Yrvin

Stilling: prosjektleder Skolelinux

Arbeidserfaring: Teleteknisk assistent i Telenor, der han blant annet driftet analoge sentraler. Etter sentralenes nedleggelse og etterfølgende overtallighet ble han ingeniørutdannet gjennom Telenor "Nye Muligheter". Etter en periode i planavdelingen hos Telenor resulterte nok en overtallighetsperiode i et hovedfag i informatikk. Har siden jobbet i Verdipapirsentralen og som konsulent i Objectware.